

**JÁSZLADÁNY NAGYKÖZSÉG
KÖRNYEZETI
FENNTARTHATÓSÁGI TERVE
„LOCAL AGENDA 21” PROGRAM**

2015.

**Készítette:
Jászladány Nagyközségi Önkormányzat
megbízásából a
PIROGÉZ KFT.**

Tartalomjegyzék

1. Bevezetés	1
2. A környezet állapotának bemutatása	3
2.1. A környezeti elemek állapota	3
2.1.1. Levegő	3
2.2. Víz	8
2.2.1. Vízrajz	11
2.2.2. Szennyvíz felosztottság elvezetése	12
2.3. Talaj	13
2.4. Természetvédelem	14
2.5. Tájvédelem	15
2.6. Védett épületek, építmények, nevezetességei	15
3. Település és épített környezet	15
3.1. Infrastruktúra, úthálózat	16
3.2. Hulladék gyűjtése és kezelése	16
3.3. Épített környezet	18
3.4. A lakosság tudatformálása	18
4. Fenntarthatósági tervek és célok	19
4.1. A települési környezet tisztasága	19
4.2. Zaj és rezgés elleni védelem	20
4.3. Levegőtisztaság védelem	21
4.4. Ivóvízellátás	22
4.5. Energiagazdálkodás	24
4.6. Zöldterület gazdálkodás	25
4.7. Természeti és régészeti értékek védelme	25
4.8. Helyi közlekedésszervezés	26
4.9. Hulladékgazdálkodás	26
5. A célok eléréséhez szükséges fenntarthatósági tervek	30
5.1. A települési környezet tisztasága	30
5.2. Zaj és rezgés elleni védelem	31
5.3. Levegőtisztaság védelem	32
5.4. Energiagazdálkodás	32
5.5. Zöldterület gazdálkodás	34
5.6. Természeti és régészeti értékek védelme	34
5.7. Helyi közlekedésszervezés	35
5.8. Épített környezet védelme	35
6. Cselekvési terv	36
6.1. Szervezéssel, intézkedéssel megoldható feladatok	35
6.2. Településüzemeltetési többletköltséggel járó feladatok	37
6.3. Nagyberuházások megvalósítását igénylő feladatok	37

ELŐSZÓ

Jászladány Jász-Nagykun-Szolnok megye északnyugati, a Jászság délkeleti részén fekszik. Jászkisér 12 km, Jászsalsószentgyörgy 6 km, Jánoshida 9 km, Jászapáti 20 km, Szolnok 24 km távolságra található. Szomszéd települések: Jászkisér, Jászsalsószentgyörgy, Szászberek, Tiszasüly.

A vidék régészeti leletei a rézkorból és a római korból valók. Fodor Ferenc szerint 1067-ben, a Zásztly Apátság alapítólevelében említik először. Más források az 1399-es írásos említést emelik ki (Ladán), 1550-ben Jász ladán, 1567-ben Jaz Ladán, 1828-ban Ladány néven szerepel a különféle okiratokban, 1910-ben pedig már mai nevén, Jászladányként említik. Nevének eredete ismeretlen, de egyesek a „láda” szóból származtatják. Fodor Ferenc azt feltételezi, hogy eredetileg besenyők lakták.

A török idők hanyattatási után újra benépesül a település, megalakult az egyházközség, 1736-ra felépül a kőtemploma, önálló anyaegyházzá válik. 1745-ben Jászladány is a redemptus települések között szerepel, majd 1828-ban I. Ferenc király négy országos vásárt adományozott mezővárosi ranggal együtt Ladánynak, 1876-ban azonban a városi rangja megszűnik a településnek.

A Ladányt övező körgát 1856 márciusában alig 3 hét alatt készült el az itt élők kétkezi munkájával. A 2000. évi nagy tiszai árvíz idején, Jászladány is veszélybe került. Közös erővel a ladányiak fáradságot és időt nem kímélve megerősítették a körgátat, 50 m-en pedig új gát építésére is sor került, melyhez óriási mennyiségű földet kellett megmozgatni, beépíteni.

Az országos vasúti hálózatba 1882-ben kapcsolódik be a település, s ezzel megszűnik korábbi elszigeteltsége. Népcsoportok 2001-ben a település lakosságának 89 %-a magyar, 11 %-a cigány nemzetiségűnek vallotta magát.

1. BEVEZETÉS

Fenntartható fejlődés:

A fenntartható fejlődés az ember boldog és értelmes életvitelének előmozdítását és a közjó kiteljesítését célozza úgy, hogy az emberi tevékenységek a Föld környezeti eltartó-képessége szabta határokon belül maradnak, és a gyarapítható, fejleszthető emberi, társadalmi és gazdasági erőforrások terén gondoskodunk ezek megfelelő mennyiségi és minőségi állapotának fenntartásáról, bővítéséről, illetve javításáról.

A nyolcvanas évek elején jelent meg a "fenntarthatóság" vagy a "fenntartható fejlődés" kifejezés a nemzetközi szakirodalomban.

Az Egyesült Nemzetek Szervezetének 1987-es Brundtland-jelentése alapján a fenntartható fejlődés (sustainable development) olyan fejlődési folyamat, ami kielégíti a jelen igényeit anélkül, hogy csökkentené a jövő generációk képességét, hogy kielégítsék a saját igényeiket. A fenntartható fejlődés a folytonos szociális jólét elérése, anélkül, hogy az ökológiai eltartó-képességet meghaladó módon növekednénk. A növekedés azt jelenti, hogy nagyobbak leszünk, a fejlődés pedig azt, hogy jobbak.

A fenntartható fejlődés három alappilléren nyugszik: a szociális, a gazdasági és a környezeti pillérek és mindhárom együttesen, kölcsönhatásaik figyelembevételével mérlegelni kell a különböző fejlesztési stratégiák, programok kidolgozása során, illetve a konkrét intézkedésekben, cselekvésekben. A fenntartható fejlődés, mint általános stratégiai cél "bevonult" a nemzetközi konferenciák, szervezetek dokumentumaiba és a nemzeti kormányok cselekvési programjaiba.

A fejlődés alapvető célja tehát a szociális jólét, a méltányos életfeltételek lehetőségének biztosítása mindenki és egyaránt a jelenlegi és a jövőbeli nemzedékek számára, ami csak úgy lehetséges, ha közben fenntartható módon hasznosítjuk a természeti erőforrásokat, elkerüljük a káros hatásokat, s különösen a környezet állapotában bekövetkező visszafordíthatatlan változásokat.

A Világ Tudományos Akadémiáinak Nyilatkozata megfogalmazásában: **"A fenntarthatóság az emberiség jelen szükségleteinek kielégítése, a környezet és a természeti erőforrások jövő generációk számára történő megőrzésével egyidejűleg."** (Átmenet a fenntarthatóság felé; Világ Tudományos Akadémiáinak Nyilatkozata, Tokió, 2000).

A fenntartható fejlődés lényege:

Olyan fejlődési-fejlesztési folyamatok együttese, amely az életminőség hosszú távú, egyenletesen biztosítható javulását szolgálja az adott ökológiai keretek között. Ezért a természeti erőforrásokkal, a környezettel való fenntartható gazdálkodásnak együtt kell érvényesülnie a jólét elérését, megtartását elősegítő gazdasági fejlődéssel, valamint a szociális esélyegyenlőség folyamatos növelésével.

Az EU a tagállamok mellett felkért társult országokat is, hogy az EU stratégiával összhangban készítsék el saját stratégiájukat. A Bizottság a fenntartható fejlődés stratégiáját meghatározó alapelvekről szóló, 2005-ben született deklarációja szerint az Unió elkötelezett a fenntartható fejlődés mellett, amely minden politikáját és cselekedetét meghatározza. Az Unió megújított Fenntartható Fejlődés Stratégiájának jóváhagyása a 2006. júniusi Európai Tanács napirendjén szerepelt. 1992-ben Rio de Janeiróban rendezett ENSZ Környezet és Fejlődés Konferencián elfogadott „Local Agenda 21” program („LA 21”) értékelése kapcsán fogalmazódott meg a fenntartható fejlődés helyi, lokális programja. Ezzel a modellel - általános „receptúrával” - a cél az, hogy elveket (vezérfonalat) fogalmazzon meg a helyi önkormányzat (ok), valamint a helyi lakosok, közösségek számára a fenntarthatóság tennivalóinak, helyi programjának kidolgozása, megvalósítása érdekében.

A „LA 21” program az általános érvényű fenntartható fejlődés konkrét, gyakorlati megvalósítását a helyi adottságok, érdekek alapján, az önkormányzat és a helyi lakosok, közösségek széleskörű együtt munkálkodásával javasolja folytatni. Az alapfeladat itt a helyi hatáskörben befolyásolható fejlődés (beruházások, fejlesztések, felújítások, intézkedések, szabályozás stb.) olyan irányú alakítása, amely mind jobban előtérbe helyezi „a helybeni” életminőség, környezeti állapot javítását, valamint a helyi erőforrások - talaj, vízkészlet, energia, emberi- és jövedelemtermelő erőforrások stb.- tartamos, azaz nem kimerítő kiaknázását. További fontos elvárás, hogy valamennyi nem helyi erőforrásra támaszkodó, de helyi felhasználásban szerepet játszó beruházó-fejlesztő, termelő-szolgáltató- és fogyasztó törekedjen a fenntarthatóságot figyelembe vevő megoldások, eljárások igénybe vételére, szokások kialakítására. Ennek megvalósíthatóságát a megfelelő politikai akarat megléte és helyi társadalmi-közösségi kultúra jellege együttesen szabja meg és egy racionális tervezési folyamat útján kimunkált stratégia foglalja rendezett keretbe.

A fenntartható fejlődés nemzeti stratégia (FFNS) globális összefüggéseket is tükröző, nemzeti szintű prioritásai és fókuszai - az előzőekkel is összefüggésben - a következők:

- a gazdaság anyag- és energiaigényességének racionalizálása;
- a fenntarthatatlan társadalmi folyamatok kezelése és szabályozása;
- környezeti rendszerek fenntartható hasznosítása.

A FF környezeti szempontjainak figyelembe vétele az Európa Unió keretében benyújtott pályázatoknál:

Az Európa Uniós projektek tervezésekor javasolt eljárás a környezeti fenntarthatóságra történő hivatkozás és az azt szolgáló tervezett, gyakorlati törekvések bemutatása: ezért a pályázónak a környezeti fenntarthatóság elvének érvényesítését a pályázati dokumentáció egészében (célok, tevékenységek és eredmények stb.) érvényre kell juttatnia. A környezeti fenntarthatósággal kapcsolatos tevékenységét összefoglalóan is értékelnie kell a pályázati adatlap megfelelő pontjaiban. A FF reális és ténylegesen érvényesíthető szempontjainak pályázatba történő megfelelő beépítése így "versenyelőnyt" jelent a pályázat elbírálása során.

Az Agenda 21 program fő területei:

- a helyi közösségi humán és intézményi kapacitások fejlesztése
- a helyi és a regionális fenntarthatósági programok kidolgozásához és végrehajtásához nyújtott segítség
- a környezeti döntésekben való lakossági részvétel előmozdítása és ezzel a demokrácia erősítése
- a helyi és a regionális környezetpolitika számára kedvező jogi és gazdasági környezet kialakítása.

2. A KÖRNYEZET ÁLLAPOTÁNAK BEMUTATÁSA

2.1. A környezeti elemek állapota

2.1.1. Levegő

A levegő minőségét a természeti tényezők mellett (talajviszonyok, uralkodó szélirány, csapadék, stb.) elsősorban a mezőgazdálkodás, a szolgáltatóipar, a közlekedés, valamint a lakossági tüzelés határozza meg. A mezőgazdaság főleg a gyér növény borítottságú időszakokban zajló kiporzással és az állattartó telepek szag- és bűzhatásával szennyezi a levegőt.

Jászladány területén levegőtisztaság-védelmi szempontból lényeges emisszió források:

- lakossági fűtés;
- közlekedés;
- mezőgazdaság;
- ipar;
- allergén porok.

Levegőtisztaság-védelmi követelmények:

Levegőtisztaság-védelmi szempontból, a település teljes bel- és külterületére a 14/2001.(V.9.) KöM- EüM-FVM együttes rendelet által megengedett immisziós határértékek vonatkoznak.

A településen nem üzemel bejelentésre kötelezett ipari légszennyező pontforrás. A lakosságra vonatkozóan légszennyezést esetlegesen a mezőgazdasági művelés során kialakuló porterhelés jelenthet, amit megfelelő fásítási és egyéb természetes védőmechanizmusok alkalmazásával eddig ki tudtak védeni.

A földgáz-tüzelés bevezetése téli időszakban kedvezően befolyásolja a levegő állapotát. Nyáron bűzterheléssel kapcsolatos lakossági panaszokra kell számítani a zárt, szigetelt trágyatárolókkal nem rendelkező állattartók miatt.

A levegőtisztaság határértékeire, illetve a levegőszennyezettség által veszélyeztetett területek a légszennyezettségi agglomerációk és zónák kijelöléséről szóló 4/2002. (X. 7.) KvVM rendelet értelmében Jászladány a „10”-es zónába tartozik.

1. számú táblázat

(forrás: Önkormányzati adatforrás)

	Kén-dioxid	Nitrogén-dioxid	Szén-monoxid	Szilárd (PM ₁₀)	Benzol
10. zóna	F	F	F	E	F

E csoport: azon terület, ahol a légszennyezettség egy vagy több légszennyező anyag tekintetében a felső és az alsó vizsgálati küszöb között van.

F csoport: azon terület, ahol a légszennyezettség az alsó vizsgálati küszöböt nem haladja meg.

2. számú táblázat

(forrás: Önkormányzati adatforrás)

Kén-dioxid	Egészségügyi szempontú vizsgálat	Ökológiai szempontú vizsgálat
Felső vizsgálati küszöbérték	A 24 órás határérték 60%-a ($75 \mu\text{g}/\text{m}^3$, naptári évenként 3-nál többször nem lehet túllépni)	A téli határérték 60%-a ($12 \mu\text{g}/\text{m}^3$)
Alsó vizsgálati küszöbérték	A 24 órás határérték 40%-a ($55 \mu\text{g}/\text{m}^3$, naptári évenként 3-nál többször nem lehet túllépni)	A téli határérték 40%-a ($8 \mu\text{g}/\text{m}^3$)

3. számú táblázat

(forrás: Önkormányzati adatforrás)

Nitrogén-dioxid	Órás egészségügyi határérték (NO ₂)	Éves egészségügyi határérték (NO ₂)	Éves ökológiai határérték (NO _x)
Felső vizsgálati küszöbérték	A határérték 70%-a ($70 \mu\text{g}/\text{m}^3$, nap-tári évenként 18-nál többször nem lehet túllépni)	A határérték 80%-a ($32 \mu\text{g}/\text{m}^3$)	A határérték 80%-a ($24 \mu\text{g}/\text{m}^3$)
Alsó vizsgálati küszöbérték	A határérték 50%-a ($50 \mu\text{g}/\text{m}^3$, nap-tári évenként 18-nál többször nem lehet túllépni)	A határérték 65%-a ($26 \mu\text{g}/\text{m}^3$)	A határérték 65%-a ($19,5 \mu\text{g}/\text{m}^3$)

4. számú táblázat

(forrás: Önkormányzati adatforrás)

Szálló por (PM ₁₀ [*])	24 órás átlag	Éves átlag
Felső vizsgálati küszöbérték	A határérték 60%-a (30 µg/m ³ , naptári évenként 7-nél többször nem lehet túllépni)	14 µg/m ³
Alsó vizsgálati küszöbérték	A határérték 40%-a (20 µg/m ³ , naptári évenként 7-nél többször nem lehet túllépni)	10 µg/m ³

*PM₁₀: a szálló por azon frakciója, amelynek legalább 50%-a a 10 µm-es vagy annál kisebb mérettartományba esik a szelektív szűrőn történő leválasztásakor.

5. számú táblázat

(forrás: Önkormányzati adatforrás)

Ólom	Éves átlag
Felső vizsgálati küszöbérték	A határérték 70%-a (0,21 µg/m ³)
Alsó vizsgálati küszöbérték	A határérték 50%-a (0,15 µg/m ³)

Szén-monoxid	Éves átlag
Felső vizsgálati küszöbérték	A határérték 70%-a (3,5 µg/m ³)
Alsó vizsgálati küszöbérték	A határérték 50%-a (2,5 µg/m ³)

Benzol	Éves átlag
Felső vizsgálati küszöbérték	A határérték 70%-a (3,5 µg/m ³)
Alsó vizsgálati küszöbérték	A határérték 50%-a (2 µg/m ³)

A levegőterhelés a településen az alábbi összetevőkből származik:

- pontforrás: épületből (lakóházból, intézményekből) eredő;
- vonalforrás: közlekedésből származó;
- területi forrás: építkezési beruházásokból, nagyobb területen üzemelő gazdasági létesítményekből származó.

A lakóházakból és ingatlanokból a gázhálózatra történt rácsatlakozások eredményeként némileg csökkent a káros anyag kibocsátás a fűtési időszakban, azonban az emelkedő gázárak miatt egyre többen használnak kályhákat, kandallókat. A tavaszi-őszi időszakban a kertés házaknál keletkező kerti hulladék égetése is időszakos terhelésként jelentkezik, azonban ezek mértékének számszerűsítése random jellegük miatt nehézkes.

A közlekedésből eredő kibocsátások a forgalomszámlálási adatok, illetve fajlagos emissziós értékek alapján kalkulálható:

6. számú táblázat

(forrás: Önkormányzati adatforrás)

3226. sz. út (2006.)	szén- monoxid (g/km)	szén- hidrogén (g/km)	nitrogénoxid (NOx) (g/km)	ólom (g/km)	kén- dioxid (g/km)	formaldehi- dek* (g/km)	korom (g/km)
személygépjármű	13 654,9	2 175,1	852,2	8,9	24,2	15,1	0,0
autóbusz	209,6	5,4	229,8	0,1	38,7	2,4	19,9
tehergépjármű	3 410,4	70,1	883,9	1,1	324,8	13,2	197,4
50 km/h	17 274,9	2 250,6	1 966,0	10,1	387,7	30,7	217,3

7. számú táblázat

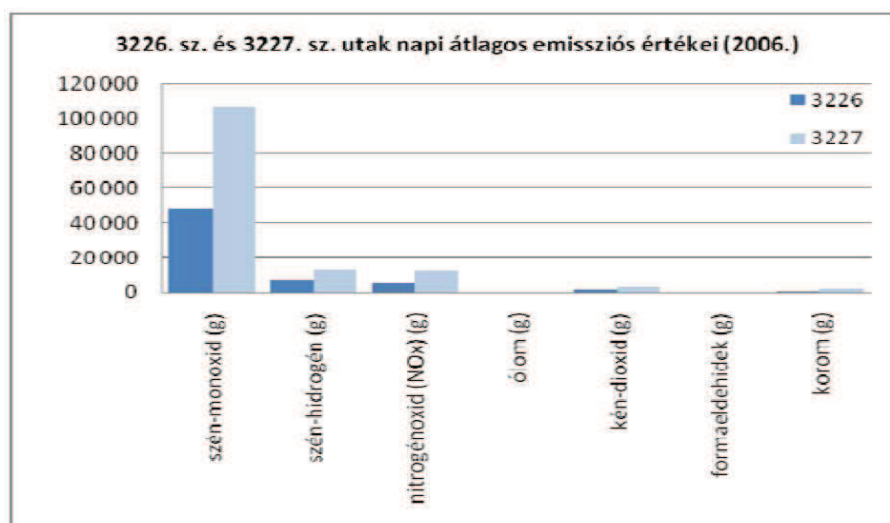
(forrás: Önkormányzati adatforrás)

3227. sz. út (2006.)	szén- monoxid (g/km)	szén- hidrogén (g/km)	nitrogénoxid (NOx) (g/km)	ólom (g/km)	kén- dioxid (g/km)	formaldehi- dek* (g/km)	korom (g/km)
személygépjármű	34 480,8	5 492,5	2 152,0	22,5	61,0	38,2	0,0
autóbusz	266,0	6,9	291,7	0,1	49,2	3,0	25,3
tehergépjármű	12 112,8	248,8	3 139,4	4,0	1 153,6	46,9	701,2
50 km/h	46 859,6	5 748,3	5 583,2	26,6	1 263,8	88,1	726,5

* *Formaldehid: mérgező, rákkeltő hatású. Nagy mennyiségben a szem irritációját, a nyálkahártyák égető érzését, asztmás embereknél a tünetek erősödését, fulladást, valamint fejfájást okozhat (Forrás: Symptoms of Low-Level Formaldehyde Exposures, Health Canada).*

8. számú táblázat

(forrás: Önkormányzati adatforrás)

Az ábra a település számozott útjainak napi átlagos emissziós értékeit összetétel szerint mutatja 2006. évi forgalomszámlálási adatok alapján, az összes motoros járműre vonatkozóan.

Látható, hogy a szén-monoxidterhelés a legjelentősebb, különösen a 3227. sz. út esetében. Az ólommentes benzinek megjelenésével az ólom-terhelés jelentősen visszaesett, de kis mértékben még mindig jelen van.

Általános megállapítások

Gondot jelent a szálló por koncentráció, ez elsősorban a nem megfelelően kiépített utak környezetében jelentkezik és a szél irányától és intenzitásától függően a lakosság szélesebb rétegeinek is megnehezítheti az életét. Az utak burkolásával, rendszeres tisztításával a szálló por aránya jelentősen csökkenthető. A korom kibocsátás legnagyobb hányada közlekedési eredetű, illetve fűtési időszakban a háztartások bocsátják ki. Az ózon szennyezettség a közlekedés eredetű nitrogén-oxidokból és a levegő oxigénjéből keletkezik a nap ultraibolya sugárzása hatására, ezért a koncentráció a tavaszi és nyári, illetve kora őszi hónapokban nagyobb.

A sűrűn lakott központi belterületen tartott jószágok tartásából eredő bűz a szomszédok számára problémát jelent, a település a helyi rendeletekkel próbálja „kiszorítani” a központból az állattartást.

Napjainkban egyre többet emlegetett probléma a légkondicionálók tisztításának hiányában bekövetkező egészségkárosodás, éppen ezért az üzletekben, intézményekben és munkahelyeken üzemeltetett légkondicionálók rendszeres tisztításáról gondoskodni kell.

A környezeti levegőminőség tekintetében a legfontosabb, javasolt intézkedések:

Szilárd tüzelés esetén: a korszerű tüzelőberendezések alkalmazása, és a szomszédos épületek átlagos gerincmagasságát legalább 0,5 méterrel meghaladó, tüzeléstechnikailag méretezett kémények létesítése. Új épületek használatbavételi eljárásainál javasolt megkövetelni a

tüzelőberendezések minőségi bizonylatát a QTH = 140 kW névleges hő terhelés alatti tüzelőberendezéseknél, az ilyen tüzelőberendezések körében a 21/2001.(II.14.) Korm. rendelet a település jegyzőjének biztosít levegővédelmi hatáskört. A QTH = 140 kW névleges hő terhelés fölötti tüzelőberendezések létesítésekor a környezetvédelmi hatóság engedélye szükséges.

Belterületen fásítás, külterületi közlekedési és dűlőutak mentén a fasorok helyreállítása, újak telepítése szintén javasolt. A környezeti levegő minőségének javítása és az Alföldön jellemző porterhelés csökkentése érdekében is fontos az út menti fasorok, a mezőgazdasági területet tagoló erdősávok, erdőfoltok megóvása, helyreállítása. Utak pormentesítése.

Ipari, gazdasági létesítmények tervezése, engedélyezése során figyelembe kell venni a levegőtisztaság-védelemre vonatkozó előírásokat és az eljárásba be kell vonni a környezetvédelmi hatóságot.

Új állattartó létesítmények, ill. a meglévők korszerűsítése esetén, a trágyatárolók csurgalékvizét, és a tartás során keletkező hígtrágyát zárt műtárgyakban kell gyűjteni vagy biológiai kezelést kell alkalmazni, a berothadás és a bűzhatás csökkentése érdekében.

Állattartó telepen vagy önállóan kialakított trágyatér körül, annak területén védőfásítást javasolt telepíteni, legalább 15 m szélességben. A meglévő fasorok kiegészítése javasolt, a fenti paramétereknek megfelelően.

A lakossági gumi, műanyag és egyéb hulladékok égetéséből származó légszennyezés csökkentése, kerti hulladékok komposztálásának elősegítése, valamint az allergén növényekkel kapcsolatos intézkedések (parlagfű irtás) megtétele.

2.2. Víz

Vízminőség:

A vízminőség a víz fizikai, kémiai és biológiai tulajdonságainak összessége.

Magyarországon 1994. január 1-től a vizek minősítését, osztályozását az MSZ 12749 szabvány alapján végzik. A vizek minősítése az egy adott évben elvégzett mintavételek mérési eredményei alapján történik az alábbi jellemzők alapján: oxigénháztartás (A csoport), nitrogén- és foszforháztartás (B csoport), mikrobiológiai jellemzők (C csoport), mikro szennyezők (szerves és szervetlen mikro szennyezők), toxicitás (D csoport) valamint egyéb jellemzők (E csoport). Az egyes csoportokba számos mérendő komponens tartozik.

A víz fizikai tulajdonságai közül elsősorban a vízmozgások, a hőmérsékleti és a fényviszonyok azok, amelyeknek mind a vízterek jellemzése, mind az élőlények előfordulása szempontjából döntő jelentősége van.

A víz kémiai minősége szempontjából a vízben oldott gázok, az oldott sók és a szerves anyagok jelentősége a legnagyobb. A vízben részben fizikailag, részben kémiailag oldott gázok közül az oxigén, a széndioxid, az ammónia és a kénhidrogén a legjelentősebbek.

A felszíni vizekben végbemenő életfolyamatokhoz oldott oxigén szükséges, hiánya a víz minőségére rendkívül káros. Oxigén szükséges a szennyvízzel bejutó különféle anyagok oxidálásához, illetve lebontásához is.

A vizek, különösen a szennyvizek igen sokféle szerves anyagot tartalmaznak, amelyek a vizekben oldott és formált formában találhatók (ide tartoznak maguk a vízben lévő élőlények is, mint élő formált szerves anyag). A szerves anyagok egyenkénti mennyiségi meghatározása (sőt kimutatása is) ma még rendkívül körülményes, ezért a gyakorlati vízanalitikában általában nem egyedi vegyületeket, hanem a víz szerves anyag tartalmára összességében utaló ún. Csoportparamétereket határoznak meg, mennyiségüket azzal az oxigénmennyiséggel jellemzik, amely adott körülmények között oxidálásukra elfogy. Az oxigénigény biokémiai vagy kémiai módszerrel határozható meg.

A biokémiai oxigénigény (BOI) az az oxigénmennyiség, amely a vízben levő szerves anyagok aerob úton meghatározott idő alatt (rendszerint 5 nap) történő biokémiai lebontása során elfogy, értékét mg/l-ben adjuk meg (BOI₅). A teljes biokémiai oxigénigény (TBOI) a szerves szennyezők teljes biokémiai lebontásához szükséges oxigén mennyisége, ez nem azonos az elméleti oxigénigénnyel (EOI), amely a szén-dioxidig és vízig történő teljes oxidáláshoz elméletileg szükséges oxigénmennyiség.

Bár a biokémiai oxigénigény meghatározása közelíti meg legjobban a természetben lejátszódó folyamatokat, időigénye miatt a szerves szennyezettség mértékére elterjedtebben használják a kémiai oxigénigényt (KOI), amit a vízminta kálium-permanganáttal (KOI_{ps}) vagy kálium-dikromáttal (KOI_k) történő egyórás forralása során elhasznált vegyszerrel egyenértékű oxigénfogyasztással jellemezzük. A kálium-dikromát erősebb oxidálószer, így vele az elméleti oxigénfogyasztás jobban megközelíthető. Műszeresen mérhető az összes szerves szén (TOC) ill. az oldott szerves szén (DOC).

A szerves anyagcseretermékek és az elpusztult élőlények testének anyagai ammóniává alakulnak, de számottevő mennyiségben ürítenek ammóniát a gerinces és gerinctelen állatok is. Az ammóniát mind az algák, mind a növények közvetlenül – mint nitrogénforrást – hasznosítják.

A nitrogénvegyületek közül az ammónia a legkárosabb: egyrészt zavarja a vízelőkészítést az ivóvíz tisztítás során, mert a klórozás során szag- és ízrontó klóraminok keletkeznek, másrészt magasabb pH-értéknél a szabad ammónia halpusztulást okoz. A talajvizek fokozódó nitrát tartalma nemcsak a csecsemőkre jelent életveszélyt, de az idősebbek rákos megbetegedését is elősegíti.

Állóvizekben a többi nitrogénvegyület felhalmozódása éppoly káros, mint a foszforvegyületeké: a bekövetkező tápanyagdúsulás siettetni a tavak öregedési folyamatát (eutrofizálódás). A vizek foszforkoncentrációjának növekedését elsősorban külső – döntően antropogén eredetű – szennyezés (szennyvízbevezetés, műtrágya bemosódás, mosószer) idézi elő.

Tisztított szennyvíz minősége:

A Közép-Tisza- Vidéki Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség az 5828-8/2013 sz. elvi vízjogi engedély 5. pont 6. bekezdésében írta elő, a tisztított szennyvíz minőségével kapcsolatos elvárásait.

A 28/2004 (XII.25) KvVM rendelet 1. számú melléklet, I rész C, 4 pontja szerinti technológiai, illetve a 2. számú melléklet 4. oszlop szerinti területi kategóriában szerint meghatározott kibocsátási határértékek alábbiak:

9. számú táblázat

(Forrás: Jászládány Megvalósítási tanulmánya alapján)

KOI _k	125 mg/l
BOI ₅	25 mg/l
olajok zsírok	10 mg/l
pH	6,5-9,5
összes nitrogén	55 mg/l
ammónia- ammónium-ion	20 mg/l
összes lebegőanyag	35 mg/l
összes foszfor	10 mg/l

Mikro szennyezők

Elsősorban a felszíni vizek ivóvízként való felhasználása során jelent gondot, hogy a hagyományos szennyező anyagokon kívül egyre több olyan anyag kerül a vizekbe, amelyek viszonylag kis mennyiségben is rendkívül káros hatásúak. Ezek az ún. mikro szennyezők nemcsak íz- és szagrontó hatásul jelentkeznek, hanem többnyire mérgező, esetleg rákkeltő anyagok, amelyek emberen kívül más élőlényeket is közvetlenül vagy a táplálékláncban akkumulálódva károsíthatnak, nem ismerjük valamennyi anyag hatását az emberi szervezetre. Veszélyességüket fokozza, hogy többségük a hagyományos szennyvíztisztítás, illetve vízelőkészítés során nem távolítható el. A mikro szennyezők két nagy csoportja a szervetlen mikro szennyezők (pl. vas, mangán, higany, kadmium) és a szerves mikro szennyezők (pl. kőolaj-származékok, mosószerek, növényvédő-szerek).

Biológiai vízminősítés

A biológiai vízminőség a víz azon tulajdonságainak összessége, amelyek a vízi ökoszisztémák életében fontosak, létrehozzák és fenntartják azokat.

A biológiai vízminőség jelenségei, változásai és mutatószámai négy tulajdonságcsoportha sorolhatók:

- halobitás;
- trofitás;
- szaprofitás;
- toxicitás.

A halobitás, trofitás, szaprofitás és toxicitás egymással szorosan összefüggnek.

A fotoszintetizáló szervezetek szaporodásához fényre és tápanyagra van szükség. Azokat a vizeket, amelyek tápanyaggal bőségesen ellátottak, s így bennük mind az algák, mind a makrofitonok nagy mennyiségben vannak jelen, eutrófoknak nevezzük. Az a jelenség, amely során a tavakban a tápanyagdúsulás hatására nagymértékben elszaporodnak az elsődleges termelők az **eutrofizáció**. Az eutrofizálódás a tavak kialakulásától azok feltöltődéséig tartó természetes folyamat, amelyet az emberi tevékenység tápanyagok vízbe juttatásával olyan mértékben képes meggyorsítani, hogy a természetes körülmények között esetleg több tízezer évig tartó folyamatnak az ember számára káros következményei (algaszaporodás, oxigénhiány, halpusztulás, üdülésre alkalmatlanság, vízellátásban zavarok) már egy emberöltőn belül jelentkezhetnek

Bakteriológiai vízminősítés

A háztartási szennyvizekkel olyan kórokozó (patogén) baktériumok is kerülnek a vízfolyásokba, amelyek közegészségügyi ártalmakhoz, járványokhoz vezethetnek. Az ivóvizekre vonatkozó egyik legfontosabb minőségi kritérium, hogy kórokozó baktériumot nem tartalmazhatnak.

A vizek fertőzöttségére a fekáliás szennyezést jelző és biztonságosan kimutatható kólibaktériumok (pl. *Escherichia coli*) meghatározása nyújt általános tájékoztatást, ezek a baktériumok ugyanis az emberi béltraktus természetes, az emésztéshez nélkülözhetetlen flórájához tartoznak. Megjelenésük a vízben azt jelenti, hogy a kérdéses víz a közelmúltban valamilyen módon fekáliával szennyeződött, ekkor az egyes betegségeket (hastífusz, dizentéria, kolera) okozó baktériumok tenyésztését is megkísérlik.

A vizet a kólititer vagy a kóliszám alapján minősítik.

Víz- és talajvédelem

A Vállalkozónak a víz- és talajvédelemmel kapcsolatban többek között az alábbiak szerint kell eljárni:

- A kiviteli munkák során fokozott figyelmet kell fordítani a talaj (földtani közeg) és a felszín alatti vizek szennyezésének megelőzésére. Az olajjal működő gépek, berendezések alá csepegést felfogó tálcát kell elhelyezni.
- A 219/2004. (VII. 21.) Korm. rendelet 8. §. b) pontja szerint a felszín alatti vizek jó állapotának biztosítása érdekében építési tevékenység csak ellenőrzött körülmények között történhet.
- A kivitelezés során a Vállalkozónak be kell tartania a vízbázisok, a távlati vízbázisok, valamint az ivóvízellátást szolgáló vízi létesítmények védelméről szóló 123/1997. (VII.18.) Korm. rendeletet.
- Az építési munkahelyen, a felvonulási területen és egyéb építéssel érintett területről a felszíni vizeket megfelelő módon távol kell tartani, illetve el kell vezetni.
- A munkaárok, munkagödör víztelenítéséből származó vizek mennyiségét és várható minőségét a víztelenítés tervezésénél számításokkal, mérésekkel meg kell határozni. A víztelenítésből származó vizeket a munkaterületről megfelelő módon, megfelelő befogadóba történő bevezetéssel a befogadó kezelőjének hozzájárulásával el kell vezetni. Felszíni vízbe történő bevezetéshez a Vízszenyező anyagok kibocsátásaira vonatkozó határértékekről és alkalmazásuk egyes szabályairól szóló 28/2004. (XII. 25.) KvVM rendeletet kell alkalmazni.
- A keletkezett kommunális szennyvizeket zárt módon kell gyűjteni, amelynek ártalmatlanítását szakszolgáltató (leürítő hely, szennyvíztelep) végezheti. Gyűjtéséről, elszállításáról, ártalmatlanításáról a Vállalkozónak kell gondoskodnia.

2.2.1. Vízrajz

A Jászságon, középtájon végigvonul egy mély vályúszerű süllyedék, mely a minden oldalról idefolyó vizeket összegyűjtötte, tárolta. A részkörzetekben gyakori szárazulatokat mutató tarkaagyagok, fekete mocsári agyagok tárhatók fel, itt jórészt folyamatos volt a tavi élettér, melyet azért időről – időre óriási folyódelták töltöttek fel átmenetileg. Virult az élővilág (csiga, kagyló), de az elsekélyesedett mocsarakban a növényzet is burjánzott, vastag lignitrétegeket hagyva hátra napjainkig.

Az említett vályúszerű süllyedék Jászládánynál, illetve még inkább ettől keletre néhány kilométerre éri el legmélyebb pontját (1290 m). A vízmű területén a felső – pannon tetőszintje kb. 695 m, ettől kezdve 1170 m-ig, a középső – tagozat aljáig a rétegsor vastag (8 – 15m) apró- és középszemcsés homokrétegekből áll.

Tekintettel arra, hogy az alsó – pleisztocént (325-420 m) kizárólag iszapos és Duna homokok (Ceglédi oldalág) alkotják (régóta ártézi kutakhoz elég), a középső (136-325 m) agyagos, a felsőnek (0-136 m) pedig csak az utolsó két süllyedési fázisában rakódott le egy – egy vastagabb és Zagyva homok, a környék egyedüli ivóvíz bázisai ezek a pannon homokok, még ha sok gondot is okoznak. A kinyerhető hozamok jók, de a minden korábbinál mélyebbről jövő hévizek oldott anyag tartalma 1200 – 1300 mg/l körüli, és az erősen nátrium – hidrogén karbonátos vízjelleghez vas, metángáz, ammónia és közepes arzéntartalom társul.

A meglévő vízműkutak képességei a következők:

10. számú táblázat

(Forrás: Barabás Imre Jász-Nagykun-Szolnok megye földtani-vízföldtani tanulmánya)

Kút mélysége (m)	Építés éve	Eredeti vízhozam (l/p)	Jelenlegi vízhozam (l/p)
870,0	1975	520	tartalék kút
1003,0	1978	1000	430
75,0	1983	427	tartalék kút
760,0	1987	1200	810

Megjegyzés:

A 870 m-es kút homokolás érzékenysége miatt régóta tartalékkút, a 75 m-es pedig a jászszági hidegvízkutató program része volt, és nagyon vasas, mangános, agresszív vize miatt itt sem vált be.

A két másik kút vizével a már említett minőségi gondok vannak, talán az 1003 m-es kútból kimutatott policiklikus aromás szénhidrogén nevezhető meg többletnek.

A kezelési technológiát fejleszteni kell.

2.2.2. A szennyvíz felosztottsága, elvezetése

A településen nincs kiépített szennyvízcsatorna-hálózat, és nem rendelkezik szennyvíztisztítóval. A 25/2002. (II. 27.) Korm. rendelet alapján az agglomeráció - melyhez egyedül Jászladány tartozik szennyvízterhelése: 6 203 LE.

A keletkező települési folyékony hulladék (TFH) begyűjtése szervezett, elhelyezése Jászapátin, a szerződésben meghatározott külterületen lévő 0372/2 hrsz-ú földmedrű leürítőbe történik.

Megoldási lehetőségek, ehhez kapcsolódó pályázatok

ÉAOP-5.1.2/C Települések korszerűtlen hulladéklerakójának rekultivációja.

Szennyvízelvezetés és tisztítás problémájának megoldása szükséges.

KEOP-1.2.0/09-11-2013-0018 Szennyvízelvezetés és –tisztítás (ezt a pályázatot sikeresen el indították). Tervezett befejezés: 2015. szeptember 30.

Fajlagos éves szennyvízkibocsátás[m³/év]

11. számú táblázat

(Forrás: Jászladány MT alapján)

	2008	2009	2010	2011	2012
lakosság	23,50	23,76	22,4	22,61	22,66

A lakosságtól eredő fajlagos szennyvízmennyiségek **becsült** adatok. A fajlagos éves szennyvízkibocsátás mértékének a tényleges vízfogyasztást alapul véve, becsült értékeket állapítottunk meg, ami az **ivóvíz fogyasztási érték 90 %-a**.

Fajlagos éves szennyvízkibocsátás

Átlagértéke a 2008 és 2012. közötti időszakban: 22,99 m³/fő/év
63 l/fő/d

Fajlagos szennyvízkibocsátás

- Jelenlegi 22,99 m³/fő/év 63,0 l/fő/d
- Távlát 26,28 m³/fő/év 72,0 l/fő/d

A szennyvíztisztító telep kapacitása

- hidraulikai 440 m³/d
- biológiai 4400 LE

A településen **nem** érvényesül a szezonális jelleg, így szezonális eredetű szennyvíz nem keletkezik.

Az intézmények és egyéb gazdálkodók keletkező szennyvizét **azonosnak** tekintjük az általuk felhasznált ivóvízmennyiségekkel.

A településen ipari szennyvíz nem keletkezik és a távlatban sem várható, előkezelők nincsenek.

2.3. Talaj

Földtani jellemző:

- A felső – pannon homokösszlet 400 – 500 m-nél mélyebbre kerül, tehát az itt tárolt vizek már a metános termálvizek kategóriájába tartoznak. Az egyes kutakból (kb. 650 – 900 m közül) kitermelhető vízmennyiség jellemzően 800 – 1200 l/p, a hőfok 35 – 55 °C körül alakul.
- A 200 – 300 m vastag agyagos levantei sorozat felett zömében szintén agyagokból, 3 – 4m vastag finomhomokokból felépülő pleisztocén rétegsor települ 350 – 480 m vastagságban, mely alig tartalmaz kúttelepítésre alkalmas homokrétegeket. A tárolt víz kiemelkedően vasas, mangános, erősen nátrium – hidrogén karbonátos és sok szerves anyagot tartalmaz. (sárga színű vizek)
- A település sík terület, talaja kötött, egyes területeken szikes.
- Jellemző a településre a magas talajvízállás.

Domborzati jellemzők:

A parlagterületek aránya csekélynek mondható. A vetésszerkezetben a különböző gabonafélék dominálnak, továbbá a hagyma, a napraforgó és a kukorica. Nem jellemző a biodiverzitás fenntartásának igénye, a táji és termőhelyi alkalmazkodás, valamint a környezet- és tájgazdálkodás sem.

12. számú táblázat

(Forrás: Takarnet)

Földrészlet statisztika fekvésenként							
fekvés	föld-részletek száma	egyéb önálló épületek száma	egyéb önálló lakások száma	összes terület (m ²)	legkisebb föld-részlet terület (m ²)	legnagyobb föld-részlet terület (m ²)	átlagos föld-részlet terület (m ²)
belterület	3.124	8	5	4.510.366	20	66.869	1.444
külterület	2.017	0	0	88.221.028	37	624.671	43.782
összesen	5.141	8	5	92.731.394			

13. számú táblázat

(Forrás: Takarnet)

Földrészlet statisztika – művelési áganként						
művelési ág	Föld-részletek száma	Alrész-letek száma	összes alrészlet terület (m ²)	legkisebb alrészlet terület (m ²)	legnagyobb alrészlet terület (m ²)	átlagos alrészlet terület (m ²)
erdő	150	162	2.405.973	400	262.748	14.852
gyep (legelő)	78	121	1.440.473	311	182.636	11.905
gyep (rét)	2	2	6.190	1.880	4.310	3.095
gyümölcsös	1	1	2.343	2.343	2.343	2.343
kivett	3.647	3.682	9.941.581	20	140.616	2.702
nádas	2	2	10.417	2.409	8.008	5.209
szántó	1.552	2.968	78.924.417	315	432.424	26.592

A közigazgatási területhez tartozó külterületi földek többnyire művelésre kiválóan alkalmasak, jelentős részük (85,2%) szántóként funkcionál. A talajpusztulás veszélye azonban fennáll, hiszen vízerózióval és deflációval is érintett a nem megfelelő talajművelési eljárások alkalmazása, illetve a mezővédő erdősávok hiánya következtében. A talajok savanyodása is fokozódott az elmúlt néhány évtizedben a szakszerűtlen műtrágyázás és a kellő mértékű talajjavítás elmaradása miatt.

Az aszály és a belvíz egyaránt veszélyezteti a mezőgazdasági földeket, a nem megfelelő vízgazdálkodás, a belvíz elvezetési problémák következményeként. A tájképet befolyásolja a vetésszerkezet egyszerűsödése, a specializált gazdasági formák, a monokultúrák elterjedése, egyes helyeken a művelés felhagyása.

A helyi erdősültség alacsony fokú (2,6%) megyei és országos viszonylatban is, ez hatással van a település környezeti viszonyaira is, mint levegőtisztaság, szélintenzitás, vízállásos területek stb.

2.4. Természetvédelem:

Napjainkban egyre hangsúlyosabban vetődik fel a természeti adottságok humán értékei használatának igénye, a természetes élőhelyek, tájképi értékek védelmének szükségessége, természet-közeli állapotuk hosszú távú fenntartásának követelménye. Egyszerre kell a hasznosítás és a megőrzés – egyszóval a környezetgazdálkodás – szempontjait úgy ütköztetni, összehangolni, hogy a természeti adottságok és értékek, mint a közösség tulajdona, hosszú távon megmaradhasson, megújulhasson és szolgálhassa utódaink örömét és érdekeit. A fenntartható fejlődés elvét kell szem előtt tartani, tehát a jelenben meglévő erőforrásokat oly módon kell hasznosítani, hogy a jövő generáció számára is biztosított legyen az ezzel való gazdálkodás lehetősége.

2.5. Tájvédelem

A tájvédelem fogalma: olyan jogi, szervezési, gazdasági, technológiai, biológiai, felvilágosító és propagandaintézkedések, valamint beavatkozások rendszere, amely az alapvető tájhasználati módok táji feltételeinek, a társadalmi-gazdasági tevékenység biztosításának, a táji értékeknek a megőrzésére és helyreállítására irányul.

A tájvédelem nagyon szerteágazó tevékenység, így az egyszerűbb áttekinthetőség és az érthetőség miatt a tájvédelem céljait a következő csoportokba sorolhatjuk:

- a táj jellegének megőrzése,
- a táj esztétikai adottságainak fenntartása,
- a természeti és táji értékek fennmaradásának biztosítása,
- az egyedi tájértékek és a természeti rendszerek megóvása,
- a műtárgyak tájba való illesztése,
- a felszíni tájsebek rehabilitációja.

A nagyközség külterületén megtalálható mesterséges eredetű tölgyállományoknak korlátozott a természetvédelmi jelentőségük. Inkább a tájesztétikai értékük nagy. Jelentőségük elsősorban lokális. Ennek ellenére az erdő jellegű telepített tölgyállományok, koruk és tájesztétikai jelentőségük folytán helyi jelentőségű kirándulóhelyként jöhetnek számításba, így ennek a területnek a jellegének a megóvására kell törekedni..

A táj védelmét segítő eszközök:

- a jogszabályok és egyéb jogi eszközök,
- az ágazati tervekben a tájvédelmi érdekek érvényesítése,
- a természetvédelmi kezelési tervek,
- az egyedi tájértékek felmérése, valamint kézikönyvek és szempontrendszerek,
- az Európai Táj Egyezmény.

2.6. Védett épületek, építmények, nevezetessége

- Római katolikus templomában (1757) Kracker János Lukács Szent Család képe látható
- Római katolikus plébánia: 1840-ben épült, klasszicista stílusban.
- Nepomuki Szent János-szobor: 1808-ban állították.

- Kálvária, 1757-ben készült, barokk stílusban.
- Szentháromság-szobor: 1847-ben készült, klasszicista stílusban. Készítetője Tolvay Jánosné Katona Teréz volt.
- Szent Flórián-szobor: 1893-ban készült.
- Lurdi kápolna: a XIX. században épült.
- Szent István-szobor: 2001-ben készítette Paál Dezső
- II. világháborús emlékmű: 1991-ben készült.
- I. világháborús emlékmű 1926. május
- Itt született 1934-ben Somfai László zenetörténész, a Magyar Tudományos Akadémia rendes tagja, a Bartók Archivum volt vezetője, a Bartók- és Haydn-kutatás nemzetközileg elismert egyénisége

3. Település és Épített Környezet

3.1. Infrastruktúra, úthálózat

Jász-Nagykun-Szolnok azon megyék egyike, melynek nincs autópályája. Statisztikák szerint pedig szinte a legrosszabb állapotúak a közutak itt, az ország közepén. Érthető hát, hogy az úthálózat korszerűsítése elsőrendű feladat.

A jázsági polgármesterek sok problémát soroltak. A legmarkánsabban az fogalmazódott meg, hogy az utak állapota a munkavállalás szempontjából kiemelkedően fontos. A kistérség nagy cégei messziről is hoznak buszokkal dolgozókat. Ám vannak olyan jázsági falvak, melyek alig megközelíthetők, így az ott élők munkavállalási esélyei fokozottan veszélyeztetettek.

3.2. Hulladékok gyűjtése, kezelése

Hulladéknak nevezzük azokat az anyagokat, amelyeket adott műszaki, gazdasági és társadalmi feltételek mellett nem tudnak, illetve nem kívánnak felhasználni vagy értékesíteni, ezért kezelésükről, ártalmatlanításukról – a környezet védelme érdekében – gondoskodni kell. A közterületek rendszeres tisztántartásáról, a zöldterületek parkfenntartásáról Jászládány Nagyközség Polgármestere gondoskodik részben az általa megbízott szolgáltató útján, részben az érintett ingatlan tulajdonosok, használók kötelezésével, a Polgármesteri Hivatal útján.

Jászládány Nagyközségi Önkormányzat belterületen az általa szervezett települési szilárd hulladék összegyűjtését, elszállítását és ártalommentes elhelyezését szervezett helyi közszolgáltatás útján biztosítja.

A települési hulladékkal kapcsolatos kötelező helyi közszolgáltatás teljesítésére feljogosított, illetőleg kötelezett a Regio-Kom Hulladékszálítási Nonprofit Kft, mint közszolgáltató. A közszolgáltatás teljesítésére a közszolgáltató alvállalkozója a Regio-Kom Kft, továbbá – Jászládány közigazgatási területén – a közszolgáltatás ellátásának kizárólagos jogú megbízottja a Nagyközség Üzemeltetési és Vagyonkezelő Intézmény (NÜVI).

A lakossági hulladékszálítás kukás formában történik. A hulladék begyűjtésének, elszállítása rendjének, gyakoriságának, útvonalának és időpontjának, a szállítási napoknak közhireléséről a NÜVI gondoskodik. A gyűjtés heti egyszeri alkalommal történik.

A térség jelenlegi hulladékgazdálkodási rendszere fejlesztésre szorul, különben a jelenlegi műszaki háttérrel nem tud megfelelni a hazai és EU-elvárásoknak, amelyek előírják például a szerves hulladéklerakón történő, kezelés nélkül ártalmatlanítható hulladék mennyiséget, vagy a csomagolási hulladékok visszagyűjtési és hasznosítási arányát. A fejlesztés célja a minél inkább környezetbarát hulladékgazdálkodás bevezetése, és emellett a hulladékbegyűjtés hatékonyságának javítása, a költségeinek optimalizálása is.

Az Európai Unió támogatásával megvalósuló, több mint nettó 2,3 milliárd forint összköltségű fejlesztés során – amelyből mindösszesen 5% az önerő – hulladékudvarok épülnek, bevezetik a házhoz menő szelektív hulladékgyűjtést, kiterjesztik a házi komposztálást. A projektnek része a környezettudatos életmódot népszerűsítő szemléletformáló program is.

2014 február óta már zajlik négy hulladékudvar építése Jászberény, Jászládány, Jászárokszállás és Heves térségében – ezek a létesítmények a tervek szerint még az idén elkészülnek. Fejlesztik, korszerűsítik ezek mellett a Jásztelek határában működő hulladéklerakó telepet is. A lakosság számára leginkább észrevehető változás azonban a szolgáltatás minőségében fog jelentkezni: bevezetik a térségben a házhoz menő szelektív hulladékgyűjtést, ami azt jelenti, hogy a külön edényben gyűjtött, újrahasznosítható csomagolóanyagokat – műanyagpalackokat, fémdobozokat, papírhulladékot – meghatározott rend szerint a háztartásokból viszi majd el a szolgáltató.

Jelenleg a községben működő Szelektív gyűjtő szigetek:

14. számú táblázat

(Forrás: Jászládányi www.jaszladany.hu)

Hely	Pontos cím
Piac tér	Szabadság tér hrsz.:1338
Benzinkút mellett	Dózsa György utca hrsz.: 559/1
Varroda mellett	Petőfi Sándor utca hrsz.: 1800
Galván & Elox Kft. mellett	Liget utca hrsz.: 2443
„Dabi” temető előtt	Jókai utca hrsz.: 136
Sportpálya előtt	Nagytemető utca hrsz.: 293

A térségi hulladékgazdálkodás korszerűsödésének egy másik jól látható jele lesz, amikor – a régebben vidéken általánosnak számító – házi komposztálás szorgalmazása érdekében komposztládákat osztanak majd.

A háztartásokban keletkező szerves hulladék – kerti nyesedék, konyhai maradékok stb. – mennyisége akár az összes hulladékmennyiség 30 százalékát is elérheti: komposztálással így hulladékból humusz-szerű, a kertben jól hasznosítható anyag nyerhető.

Az újfajta szelektív hulladékgyűjtési módok, a komposztálás népszerűsége, sikere nagyban függ a lakossági fogadtatástól, és az érintett háztartásoknak a részvételi hajlandóságától. Így a fejlesztéshez széles körű ismeretterjesztő programok is csatlakoznak a környezettudatos életmód elterjesztése érdekében. A szemléletformáló honlap, módszertani kisfilmek és nyomtatott népszerűsítő kiadványok mellett a következő tanévben a fiatalok számára például alkotói pályázatokat hirdetnek, játékos iskolai tanórákat szerveznek, amelyeket pedagógus műhelymunka alapoz meg. A felnőtt lakosság pedig szemléletformáló előadások és környezettudatos rendezvények keretében ismerheti meg többek között a komposztálás „trükkjeit”.

Az Európai Unió által a Környezet- és Energia Operatív program keretében támogatott projekt kedvezményezettje az érintett önkormányzatokat tömörítő, jászberényi székhelyű

REGIO-KOM Térségi Kommunális Szolgáltató Társulás. A társult önkormányzatok nem ma kezdik a környezettudatos gondolkodást: bő egy évtizeddel ezelőtt, már 2003-ban elkezdődött a szelektív hulladékgyűjtés rendszerének kiépítése a társágban, összesen 168 db szelektív hulladékgyűjtő sziget kihelyezésével.

3.3. Épített Környezet

A települési környezet az ember által mesterségesen kialakított anyagi rendszer, amelynek alapvető funkciója az ember mindennapi életéhez elengedhetetlen társadalmi szükségletek kielégítése.

A község polgárainak, a településre érkező vendégek, az átutazók közérzetét alapvetően befolyásolja a település közterületeinek, utcáinak állapota, tisztasága, rendezettsége.

Rendezett településkörnyezeti megjelenés, gondozott utcák jellemzik a települést. Összességében megfelelő a városkép.

A települési környezet állapotát jellemző tényezők:

- az épületek állapota, a települési infrastruktúra és a köztisztaság helyzete;
- az iparból és közlekedésből adódó légszennyezés;
- a közterületek állapotának elhanyagolása pénz hiányában;
- a települési zöldfelület aránya.

Az épített környezet védelmének (kiterjed a településre, az egyedi építményekre és műszaki létesítményekre) célja, hogy az ember egészségét védje, a jövő nemzedékek életfeltételeit javítsa és ennek érdekében alapvető szabályokat, állapítson meg.

Közintézmények:

A jelentősebb közintézmények illetve létesítmények: postahivatal, háziorvosi rendelő, fogászat, gyógyszertár, szociális otthon, óvoda, általános iskola, sporttelep, művelődési központ, templom, köztemető, piac, takarékszövetkezet, kiskereskedelmi létesítmények és vendéglátóhelyek.

A környezet állapota Jászládányban összességében jónak nevezhető. A legfontosabb feladatok a szennyvíz- és hulladék-kezelés javítása és a kedvező környezeti állapot fenntartása. Ezzel összefüggésben az önkormányzat rendelkezik felülvizsgált helyi Környezetvédelmi Programmal.

3.4. Lakosság tudatformálása

A helyi lakosság környezethez való viszonya nem csupán a társadalmi és családi háttér függvénye, de befolyásolja a közösségi lét, illetve a települési és megyei önkormányzat környezeti stratégiája. Érdemes tehát részletesen megvizsgálni a lakossági véleményeket, illetve a társadalmi kezdeményezések célját és folyamatát. Ezzel képet kaphatunk arról, hogyan érdemes egy adott közösségben tájékoztató-tudatformáló stratégiát kialakítani. Ebbe nem csupán a gyerek- és fiatalkori nevelés tartozik bele, hanem a közvetett, felnőttekre ható tudatformáló tevékenység is. Az átalakuló igényekre válaszképpen fontossá vált, hogy nemcsak az egyén vagy a család szintjén, hanem a társadalom magasabb szintjein is megfogalmazódjon a mindennapi, rövid és hosszútávon tapasztalható környezeti gondokra

való odafigyelés gondolata. Erre nem csupán környezetvédelmi szabályok, intézkedések bevezetésével van szükség, hanem folyamatos, tudatos szemléletformáló tevékenységgel is.

Cél egy olyan társadalom kialakítása, mely „úgy elégíti ki a jelenben élők szükségleteit, hogy az ne veszélyeztesse a jövő generációk szükségleteinek kielégítését”. A környezeti tudatosság társadalmi beágyazódásának elősegítése a szemléletformálás, környezettudatos gondolkodás kialakítása, az ismeretközvetítés, a környezeti információk terjesztése, aktív állampolgárrá nevelés és közösség fejlesztés révén.

4. Fenntarthatósági tervek és célok

4.1. A települési környezet tisztasága

A közvetlen települési környezet képezi az ember mindennapi életterét. A települési közterületek (utak, járdák, parkok állapota) rendezettsége, tisztasága, a megfelelő növényzet – elsősorban őshonos, tájba illő fajok felhasználásával - nagymértékben javíthatja az ott élők közérzetét. A tisztaság és a növényzet számottevően növeli az ingatlanok értékét is.

A környezetvédelem és a hulladékgazdálkodás ma már az életminőség, a jó közérzet egy fontos tényezője, ezért védelme korunk egyik központi feladatává vált, hiszen minden egyes cselekedetünknek vannak, vagy lehetnek környezeti következményei. A környezetet, pedig ott kell megvédeni, ahol azt károsítják, azaz a környezet védelme a társadalom minden egyes tagjától cselekvést kiváltó feladat.

A Jászladány Nagyközségi Önkormányzat számára is fontos a tiszta települési környezet megteremtése, ezért a tett intézkedésekkel ezt a célt kívánjuk elérni.

A regionális hulladékgazdálkodási tervről szóló 23/2004. (VIII. 21.) rendeletünk a saját hulladékgazdálkodási feladataink végzéséről rendelkezik, figyelembe véve a törvény előírásait valamint a Nemzeti Környezetvédelmi Program kívánalmait. Ez a rendelet kiterjed a hulladékgyűjtő szigetek üzemeltetésére is.

Az újrahasznosítás érdekében településünkön jelenleg 6 db szelektív hulladékgyűjtő sziget található: 2005. évben a varroda épületénél, a piactéren és a Dabi temető mellett, 2006. évben a benzinkút közelében, egy másikat a Liget és Szikszai utcák találkozásánál, 2007. évben pedig a sportpálya előtti területre került kihelyezésre. A konténerek begyűjtésére 2-3 hetente kerül sor, melyet a REGIO-KOM Kft végez.

A konténerek papír, műanyag, fém és üveg összegyűjtését teszik lehetővé a lakosság részére. Tapasztalatunk, hogy a kezdeti csekély érdeklődés már a múlté. A lakosok felismerték ezt a lehetőséget és ki is használják, sőt a műanyag (sárga színű) konténer esetében többlet igény is jelentkezett, ezért minden szigetenél plusz egy konténer kihelyezésére került sor.

A NÜVI minden év tavaszán a települést érintő négy állami közút mentén összeszedi a szemetet, amely kb. 110 mázsát jelent.

Önkormányzatunk minden évben ősszel és tavasszal ingyenes lomtalanítást végez. Az akciók során használt bútorokat, fémhulladékot szállítunk el az ingatlanokról. 2012 évben 19.470 kilogramm, 2013. évben 11.970 kilogramm hulladékot gyűjtöttünk össze a lakosoktól.

Környezetünk védelmét a helyi civil szervezetek többsége támogatja. Jászládány közigazgatási belterületének kb. 20%-a fertőzött parlagfűvel. Ennek oka részben az, hogy Jászládány földrajzi helyzetéből adódóan mély fekvésű település, így sok gondot okoz a bel- és külterületen a belvíz. A belvizes területeken jól tud szaporodni a parlagfű. A parlagfű-mentesítő akció során, négy helyszínen motoros fűnyíróval és kézi gyomirtással összesen kb. 6300 m² területet sikerült megtisztítani. A nyugdíjas klubok kezdeményezését önkormányzatunk is támogatta, szemeteszsákokat biztosított és gondoskodott a zsákok elszállításáról is.

A Környezetvédelmi programban megfogalmazott konkrét feladatok:

- A hulladék gyűjtőedényből való kikerülésének megakadályozása
- A hulladék gyűjtésére szolgáló utcai hulladékgyűjtő edényzet igényének felmérése
- A lakossági gumi, műanyag és egyéb hulladékok égetéséből származó légszennyezés csökkentése (a helyi levegőtisztaság-védelmi rendelet megfelelő kommunikációja)
- Az allergén növényekkel kapcsolatos intézkedések
- Az illegális hulladéklerakással és szennyvíz elhelyezéssel kapcsolatos ellenőrzések folytatása
- Tájsebek feltérképezése és helyreállítása
- Illegális szennyvízürítés és illegális hulladéklerakás megakadályozása.

4.2. Zaj és rezgés elleni védelem

Zajvédelmi követelmények:

A megengedett zaj- és rezgésterhelési határértékeket a 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendelet határozza meg, a Környezeti zaj és rezgés védelem egyes szabályairól pedig a 284/2007. (X. 29.) Korm. rendelet rendelkezik. A település belterületének besorolása Község révén: „Lakóterület (kisvárosias, telepszerű beépítésű), különleges területek közül az oktatási intézmények területei, a temetők és a zöldterület tartozik ide”, melyre az üzemi és szabadidős létesítményektől származó zaj terhelési határértékei a zajtól védendő területeken:

Nappal(06-22): 50 dB

Éjjel (22-06): 40 dB

Építési kivitelezési tevékenységből származó zaj terhelési határértékei a zajtól védendő területeken:

15. számú táblázat

(Forráshttp://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=A0800027.KVV)

1 hónap vagy kevesebb ideig tartó kivitelezési időszakban		1 hónap felett 1 évig tartó kivitelezési időszakban		1 évnél több ideig tartó kivitelezési időszakban	
65	50	60	45	55	40

A település nem rendelkezik önálló zaj-, ill. rezgésvédelmi rendelettel.

Közlekedésből származó zajterhelés:A közlekedés szempontjából a település zajterhelése alapvetően a közúti közlekedésből származik, amely két összetevőből áll. Egyrészt a településen átmenő tranzit-, másrészt a belső forgalomból. Mind a belső, mind pedig az átmenő forgalom alacsony volta miatt nem tekinthető jelentős zajforrásnak.

Ipari és szórakoztató zaj:

Nincs olyan cég, ami jelentős zajterhelést jelentene. Szórakozóhelyek tekintetében is elmondható, hogy zenés, táncos rendezvények nem jellemzőek. Esetenként szabadtéri főként önkormányzati rendezvények esetében jelentkeznek.

Bármely a települést érintő tevékenység végzésekor ügyelni kell, hogy a zajkibocsátás feleljen meg a követelményeknek, a keletkező környezetterhelés, igénybevétel s a környezeti zaj és rezgés elleni védelem egyes szabályairól szóló 284/2007. (X. 29.) Kormányrendelet előírásainak, a zaj –és rezgésterhelési határértékek megállapításáról szóló 27/2008. (XII. 3.) KvVM-EüM együttes rendelet 2. sz. mellékletében meghatározott határértékeinek. Amennyiben az építési munkák során a 27/2008. (XII. 3.) KvVM – EüM együttes rendeletben meghatározott határértékek betartása sem műszaki, sem pedig munkaszervezési módon nem oldható meg, akkor a kivitelezőnek a tevékenység megkezdése előtt felmentést kell kérnie a zajterhelési határértékek betartása alól a 284/2007. (X.29.) Kormányrendelet 13. § szerint. A tevékenységet úgy kell végezni, hogy a zajkibocsátás ellen lakossági panaszbejelentés ne következzen be.

4.3. Levegő tisztaság védelem

A Magyar Köztársaság Kormánya 2008. február 13-i ülésén elfogadta a 2008-2025-re szóló Nemzeti Éghajlat változási Stratégiát (NÉS). A dokumentum legfontosabb elemei közé tartozik a nemzetközi kötelezettségek teljesítése, az éghajlatváltozást okozó hatások elleni küzdelem, a kibocsátás-csökkentés és az alkalmazkodás a klímaváltozáshoz. A NÉS végrehajtása érdekében a kormány két évre szóló Nemzeti Éghajlat változási Programot (NÉP) fogad el. A Nemzeti Éghajlat változási Program megjelenése után meg kell vizsgálni, hogy azzal kapcsolatban a községnek milyen konkrét feladatai keletkeznek. A továbbiakban figyelmet kell fordítani a Programban és a Stratégiában szereplő feladatok és alapelvek betartására és betartatására.

Az éghajlatváltozás kockázatát csak az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentésével lehetséges megelőzni. E gázok kibocsátása az energiatermelés, a közlekedés, egyes ipari tevékenységek és az intenzív mezőgazdasági termelés rovására írható, így a légkör védelme végső soron a nemzetgazdaságokat átszövő energetikai, közlekedési infrastruktúra, illetve a termelési-termesztési rendszerek fenntarthatóbb fejlesztését jelenti.

A globális folyamatok mellett helyi szinten nem az üvegházhatású gázok, hanem az emberi egészséget, az ökológiai rendszert és az épített környezetet is fenyegető légszennyező anyagok okoznak komoly gondokat. Ezek forrásai szintén az energetikai és más iparágak, a mezőgazdaság, a közlekedés, a szolgáltató ágazat, a lakossági fűtés – tehát antropogén eredetűek.

A légszennyező anyagok szilárd (por, korom, pernye), gáz (kéndioxid, nitrogén oxidok, kénhidrogén, ammónia, szénmonoxid, metán, alacsony forráspontú szerves anyagok) és gőz (üzemanyag gőzök, közepes és magas forráspontú szerves anyagok) lehetnek. A szilárd légszennyezőkhöz gyakran kötődnek az egészségre különösen káros szerves mikro szennyezők (policiklikus aromás vegyületek, dioxinok, oldószer-gőzök, stb.). Ezen anyagok

egy része a légkörben rövid élettartamú, így csak a kibocsátási pont szűkebb környezetében (néhány 100 m – néhány km) van jelentős hatásuk. Ugyanakkor egyes anyagok (pl. savas oxidok) regionális, mások (freonok, perzisztens szerves vegyületek) globális szinten is kifejtik káros hatásukat.

Jászladány Nagyközség közigazgatási területén az Országai Környezetvédelmi Információs Rendszer (OKIR) adatai szerint az elmúlt években a táblázatban felsorolt légszennyező anyagok voltak jelen a táblázatban bemutatott mennyiségben.

16. számú táblázat

(Forrás: okir.kvvm.hu)

Szennyezőanyagok	2012	2013	2014
Nitrogén oxidok (NO és NO ₂) mint NO ₂	16	32	121
Szén-monoxid	36	42	66
Szilárd anyag	634	174	376
SZÉN-DIOXID	13971591	12379193	30189060

4.4. Ivóvízellátás

A víz alapvető, pótolhatatlan lételeme minden élőlénynek. Az érintetlen vagy természet közeli állapotú tiszta felszíni vizek a biodiverzitás megőrzése szempontjából kiemelt jelentőségűek. A víz természeti erőforrásként is értékes. A felszíni és felszínalatti vizeket megannyi gazdasági tevékenységhez használják fel: turizmus, mezőgazdaság, ipar, bányászat és nem utolsósorban természetesen ezek az ivóvíz legfőbb forrásai. A víz megújuló természeti erőforrás, azonban a Víz Világ Konferencián (Kiotó, 2003. március) is megfogalmazásra került az utóbbi évtizedek azon jelentős felismerése, hogy nem körültekintő használata és a globális igények szakadatlan növekedése (népességnövekedés a gazdasági növekedés, fogyasztás, „életszínvonal” növelés kényszerével párosulva) következtében az egészséges édesvíz hiánytól szenvedő lakosság aránya rohamosan emelkedik, a fenntarthatóságot veszélyezteti, mi több, diplomáciai vagy akár fegyveres konfliktusok robbanhatnak ki a nem is oly távoli jövőben. Ennek elkerülése, a vízkészletek takarékosabb felhasználása érdekében számos globális kezdeményezés indult, mint pl. a „Water for Peace” – Víz a Békéért – program.

A Környezetvédelmi programban megfogalmazott konkrét feladatok:

- a takarékos vízhasználat lehetőségének, alternatíváinak megteremtése és ösztönzése a lakosság és a közületi fogyasztók számára;
- vízbázis védelmi program végrehajtása;
- a kiépített csatornákra való rákötések kikényszerítése;
- a felszíni vizekbe történő illegális szennyvízbevezetések feltárása és visszaszorítása;
- a felszíni és felszín alatti vizeket szennyező illegális hulladékok eltávolítása.

A település vízművének üzemeltetője: Tiszamenti Regionális Vízművek Zrt. Az üzemeltető címe: 5000 Szolnok, Kossuth Lajos út 5.

A település vízellátását 2 db üzemelő (760,0 m; 1000,3 m) és 2 db üzemen kívüli (870,0 m; 750,0 m) kút biztosítja, melyek a belterület déli részén lévő vízműtelepen található. Az

üzemelő kutak 717-735 m, valamint 924-992 m között felső-pannon korú homokrétegeket állítanak termelésbe. A kutakból 2013-ban kitermelt vízmennyiség összesen 286.370 m³ volt.

Csatornahálózat, szennyvíztisztítás: Nincs a településen. A jelenlegi KEOP pályázat keretein belül fog megvalósulni.

Ellátottság:

A vízellátással és szennyvízcsatornázással kapcsolatos adatokat a Nagyközség Üzemeltetési és Vagyonkezelő Intézmény (NÜVI) adatszolgáltatása alapján tüntettük fel.

17. számú táblázat

(Forrás: Jászládány Megvalósítási Tanulmánya alapján)

Vízbeötéssel ellátott lakások száma[db]

	2008	2009	2010	2011	2012
lakások száma összesen	2312	2308	2308	2303	2303
Vízzel ellátott lakások száma	2203	2200	2200	2196	2196
vízzel nem ellátott lakások száma	109	108	108	107	107

18. számú táblázat

(Forrás: Jászládány Megvalósítási Tanulmánya alapján)

Vízbeötések száma[db]

	2008	2009	2010	2011	2012
lakások	2203	2200	2200	2196	2196
intézmények	16	16	16	16	19
egyéb gazdálkodók	80	80	80	80	81
összesen	2299	2296	2296	2292	2296

19. számú táblázat

(Forrás: Jászládány Megvalósítási Tanulmánya alapján)

Kiszolgáltatót vízmennyiségek [m³/év]

	2008	2009	2010	2011	2012
víztermelés	290.236	289.984	268.990	280.745	284.338
lakosság	142.670	145.400	135.900	136.800	137.093
intézmények	2.580	2.550	2.500	2.580	2.588
egyéb gazdálkodók	11.150	11.050	10.500	11.120	11.178
vízmennyiség összesen	156.400	159.000	148.900	150.500	150.859

Kiszolgáltatót vízmennyiségek

Átlagértékei a 2008-2012 közötti
Időszakban[m³/év]

Lakosság	139.573
Intézmények	2.588
Egyéb gazdálkodók	11.178
Összesen	150.859

20. számú táblázat

(Forrás: Jászládány Megvalósítási Tanulmánya alapján)

Fajlagos éves vízfogyasztás[m³/év]

	2008	2009	2010	2011	2012
lakosság	26,11	26,40	24,9	25,12	25,18

A fajlagos éves vízfogyasztást a vonatkozó év lakossági bekötés számára vonatkoztattuk, 2,48 fő/lakás értékkel számolva.

Fajlagos éves vízfogyasztás átlagértéke a 2008 és 2012. közötti időszakban:

25,54 m³/fő/év
70,0 l/fő/d

4.5. Energiagazdálkodás

Az energiaellátás jelenleg is a hagyományos energiahordozók felhasználásán alapszik az ipari, a kommunális és a lakossági területen egyaránt. A megújuló energiaforrások kihasználtsági foka igen alacsony. Lehetőség rejlik nap ill. a szélenergia hasznosításában, a mezőgazdasági hulladékok felhasználásában biomassza energia előállítására, illetve a térség sajátosságánál fogva a geotermikus energia felhasználásában.

Az áramszolgáltatást a településen az *E.ON* biztosítja.

4.6. Zöldterület gazdálkodás

A közterületek rendszeres tisztántartásáról, a zöldterületek parkfenntartásáról Jászládány Nagyközség Polgármestere gondoskodik részben az általa megbízott szolgáltató útján, részben az érintett ingatlantulajdonosok, használók kötelezésével, a Polgármesteri Hivatal útján a Nagyközség Üzemeltetési és Vagyonkezelő Intézmény (továbbiakban: NÜVI) gondoskodik.

Az önkormányzat feladatai a következők, közutak, közparkok, zöldterületek, sétányok, játszótérek, valamint az ezeken keresztül vezető gyalogjáró tisztántartása, kaszálása, síkosság-mentesítése a keletkező közterületi hulladék összegyűjtése és elszállítása.

Avart és kerti hulladékot csak telken és megfelelően kiválasztott tűzrakó helyen szabad égetni úgy, hogy az az emberi egészséget és a környezetet ne károsítsa, és az égetés hősugárzása kárt ne okozzon. Az égetendő kerti hulladék nem tartalmazhat más kommunális, illetve ipari eredetű hulladékot (PVC, veszélyes hulladék). A szabadban tüzet és üzemeltetett tüzelőberendezést használni csak úgy lehet, hogy az a környezetre tűz- vagy robbanásveszélyt ne jelentsen. A szabadban a tüzet és üzemeltetett tüzelőberendezést őrizetlenül hagyni nem szabad, s veszély esetén, vagy ha arra szükség nincs, a tüzet azonnal el kell oltani. A tüzelés, a tüzelőberendezés használatának színhelyén olyan eszközöket és felszereléseket kell készenlétbe helyezni, amelyekkel a tűz terjedése megakadályozható, illetőleg a tűz eloltható. A kerti hulladék elszállítására a szervezett és meghirdetésre kerülő lomtalanítási akció is igénybe vehető. A hatóságilag elrendelt általános tűzrakási tilalom alól e rendelet nem ad felmentést.

Ónos esőtől, jégtől, hótól síkossá vált járdát fel kell hinteni. A felhítésre bomló, szerves anyagot nem tartalmazó szóróanyagot (homok, hamu, fűrészpor, kőporliszt) kell használni. E célra tüzelés után visszamaradt darabos, sérülést okozó anyagot használni nem szabad. A szóróanyag beszerzéséről a tisztántartásra kötelezettnek kell gondoskodni.

4.7. Természeti és régészeti értékek védelme

Jászládányon természetvédelmi terület nem található. Azonban az Önkormányzat kiemelten fontosnak tartja a meglévő erdők, erdősávok megőrzését, karbantartását. Különösen igaz ez a település belterületén található ligetre. A település - a lehetőségéhez mérten - igyekszik új zöldterületeket kialakítani. 2013. évben a települési zöldfelületek arányának növelése, 20 db kistufa ültetésével történt meg a közterületeken.

A település régészeti lelőhelyei:

21. számú táblázat

(Forrás: önkormányzati adatforrás)

Azonosító	EOV-X	EOV-Y	Lelőhely neve	Védettség	Lelőhely
32972	n. a.	n. a.	Nagy-halom	általános	n. a.
32973	226617	732527	Rácz-halom	általános és természetvédelem	Ismeretlen korú halom
42275	n. a.	n. a.	Temető	általános	Rézkori temető
42276	n. a.	n. a.	Községhatár-szőlő	általános	Ismeretlen korú telep és temető
42277	n. a.	n. a.	Belterület	általános	Új kőkori temetkezések
42279	n. a.	n. a.	Túri tanya	általános	Rézkori temető
42280	n. a.	n. a.	Település határa	általános	Római kori érem-lelet és szórvány

A fenti területeken kizárólag megelőző feltárás lefolytatása után nyílnak lehetőségek földmunkával járó beruházásra. A lelőhelyeknek a lefedése (lebetonozása, szeméttároló kialakítása stb.) sem engedhető meg másképp.

Azokon a területeken, ahol szisztematikus régészeti adatgyűjtés (ún. terepbejárás) még nem zajlott, az Örökségvédelmi Hivatal szakhatósági állásfoglalást csak helyszíni szemle után ad ki.

4.8. Helyi közlekedés szervezés

A települési elkerülő út nyomvonalának módosítása szükséges a felmerült új szempontok alapján. A településrendezési terv felülvizsgálata során a település külterületét érintő M8 autópálya nyomvonalával összhangban – a módosítás elvégzendő.

A Kossuth L. u. – Újszászi u./Petőfi S. u. csomópontban létesülő körforgalom megvalósításához szükséges kiviteli tervek az önkormányzat saját forrásból elkészítette. A kivitelezés központi forrásból valósul meg, várhatóan 2015-ben.

4.9. Hulladékgazdálkodás

Jászládányon 2003. évtől az Önkormányzat szervezett szemétszállítást vezetett be. Az összegyűlt hulladék a település saját szemétszállító járművén kerül elszállításra a Jásztelki regionális hulladéklerakóba. A lakosság nagy része a szolgáltatást igénybe veszi, és fizeti a szemétdíjat.

A hulladékkezelés főbb problémái:

- az építési – bontási törmelék elhelyezésének nehézsége,
- a kertekben keletkező zöldhulladék kezelése,
- a burkolatlan utcákban a keletkező szemét elszállítása esős, havas napokon.

A szemétszállításról, és települési környezet tisztaságáról szól a 17/2004. (IV. 30.) önkormányzati rendelet, mely – az országosan egyre nagyobb hangot kapó – parlagfű és szemetelési szabályokat is tartalmaz.

Kimutatás a Jászladányon 2013. évben keletkezett hulladékok mennyiségéről,
veszélyességéről és
Fizikai megjelenési formájáról hulladékkódonként

22. számú táblázat

(forrás: Önkormányzati adatforrás)

Hulladék- kód	Veszélyes?	Hulladék	Fizikai megjelenési forma	mennyiség (kg)
200119	igen	Növényvédő szerek	iszapszerű 11- 15 %	5 540
150110	igen	Veszélyes anyagokat maradékként tartalmazó vagy azokkal szennyezett csomagolási hulladékok	szilárd	40
180202	igen	Egyéb hulladékok, amelyek gyűjtése és ártalmatlanítása speciális követelményekhez kötött a fertőzések elkerülése érdekében	szilárd	23 119
020102	nem	Hulladékká vált állati szövetek	szilárd	63 120
150110	igen	Veszélyes anyagokat maradékként tartalmazó vagy azokkal szennyezett csomagolási hulladékok	szilárd	25
020203	nem	Fogyasztásra vagy feldolgozásra alkalmatlan anyagok	iszapszerű 11- 15 %	1 288
070213	nem	Hulladék műanyagok	szilárd	198 840
070214	igen	Veszélyes anyagokat tartalmazó adalékanyag hulladékok	szilárd	31
080317	igen	Veszélyes anyagokat tartalmazó, hulladékká vált toner	szilárd	1
130205	igen	Ásványolaj alapú, klórvegyületet nem tartalmazó motor-, hajtómű- és kenőolajok	szilárd	200
150101	nem	Papír és karton csomagolási hulladékok	szilárd	10 900
150202	igen	Veszélyes anyagokkal szennyezett abszorbensek, szűrőanyagok (ideértve a közelebről nem meghatározott olajsűrőket), törlőkendők, védőruházat	szilárd	50
200133	igen	Elemek és akkumulátorok, amelyek között 16 06 01, 16 06 02 vagy a 16 06 03 kódszám alatt felsorolt elemek és akkumulátorok is megtalálhatók	szilárd	1
110109	igen	Veszélyes anyagokat tartalmazó iszapok és szűrőpogácsák	iszapszerű 36- 40 %	3 110

150110	igen	Veszélyes anyagokat maradékként tartalmazó vagy azokkal szennyezett csomagolási hulladékok	szilárd	48
150202	igen	Veszélyes anyagokkal szennyezett abszorbensek, szűrőanyagok (ideértve a közelebről nem meghatározott olajsűrőket), törlőkendők, védőruházat	szilárd	2
120101	nem	Vasfém reszelék és esztergaforgács	szilárd	20
120109	igen	Halogénmentes hűtő-kenő emulziók és oldatok	folyékony	218
130205	igen	Ásványolaj alapú, klórvegyületet nem tartalmazó motor-, hajtómű-és kenőolajok	szilárd	1 700
150110	igen	Veszélyes anyagokat maradékként tartalmazó vagy azokkal szennyezett csomagolási hulladékok	szilárd	21
150111	igen	Veszélyes, szilárd porózus mátrixot (pl. azbesztet) tartalmazó fémből készült csomagolási hulladékok, ide értve a kiürült hajtógázos palackokat	szilárd	43
150202	igen	Veszélyes anyagokkal szennyezett abszorbensek, szűrőanyagok (ideértve a közelebről nem meghatározott olajsűrőket), törlőkendők, védőruházat	szilárd	310
200140	nem	Fémek	szilárd	1 170
130205	igen	Ásványolaj alapú, klórvegyületet nem tartalmazó motor-, hajtómű- és kenőolajok	folyékony	2 400
150110	igen	Veszélyes anyagokat maradékként tartalmazó vagy azokkal szennyezett csomagolási hulladékok	szilárd	240
150202	igen	Veszélyes anyagokkal szennyezett abszorbensek, szűrőanyagok (ideértve a közelebről nem meghatározott olajsűrőket), törlőkendők, védőruházat	folyékony	140
150202	igen	Veszélyes anyagokkal szennyezett abszorbensek, szűrőanyagok (ideértve a közelebről nem meghatározott olajsűrőket), törlőkendők, védőruházat	szilárd	378
160107	igen	Olajsűrők	szilárd	200
160601	igen	Ólomakkumulátorok	szilárd	880
150110	igen	Veszélyes anyagokat maradékként tartalmazó vagy azokkal szennyezett csomagolási hulladékok	szilárd	13

150202	igen	Veszélyes anyagokkal szennyezett abszorbensek, szűrőanyagok (ideértve a közelebről nem meghatározott olajsűrőket), törlőkendők, védőruházat	szilárd	6
200108	nem	Biológiailag bomló konyhai és étkezdei hulladékok	iszapszerű 11-15 %	750
200125	nem	Étolaj és zsír	iszapszerű 11-15 %	600
200121	igen	Fénycsövek és egyéb higanytartalmú hulladékok	szilárd	11
080317	igen	Veszélyes anyagokat tartalmazó, hulladékká vált toner	szilárd	10
180103	igen	Egyéb hulladékok, amelyek gyűjtése és ártalmatlanítása speciális követelményekhez kötött a fertőzések elkerülése érdekében	szilárd	25
180108	igen	Citotoxikus és citosztatikus gyógyszerek	iszapszerű 11-15%	3
200108	nem	Biológiailag bomló konyhai és étkezdei hulladékok	iszapszerű 6-10 %	3 540
200121	igen	Fénycsövek és egyéb higanytartalmú hulladékok	szilárd	10
				318 903

5. Célok eléréséhez szükséges fenntartható tervek

5.1. A települési környezet tisztasága

A közvetlen települési környezet képezi az ember mindennapi életterét. A települési közterületek (utak, járdák, parkok állapota) rendezettsége, tisztasága, a megfelelő növényzet – elsősorban őshonos, tájba illő fajok felhasználásával - nagymértékben javíthatja az ott élők közérzetét. A tisztaság és a növényzet számottevően növeli az ingatlanok értékét is.

Szerepe van a káros környezeti hatások, a portterhelés a gáz állapotú szennyező anyagok és a zaj csökkentésében.

Cél:

Kevesebb környezeti stressz hatást eredményező, jobb környezeti állapotjellemzőkkel rendelkező települési környezet kialakítása és fenntartása.

Feladat:

- Önkormányzatnak folyamatosan figyelemmel kell kísérni és be kell tartatni a rendeletben szabályozott közterületek tisztántartásának rendjét.
- A folyamatosan használaton kívüli, beépítetlen belterületi magáningatlanok rendben tartására, gondozására kötelezettség előírása.
- A településen közterület felügyelők felelősek a köztisztaság fenntartását szolgáló rendelet betartatásáért. Annak érdekében, hogy még hatékonyabban ellássák feladatukat, növelni kell a műszaki-, tárgyi-, jogi-, és anyagi feltételeket. A szemelőkkel szemben hatékonyabb fellépéssel, tettenéréssel és bírság kiszabásával kell küzdeni.

A településen szemétyűjtők kihelyezéséről és folyamatos fenntartásáról gondoskodni kell. A kihelyezésnél és pótlásnál figyelembe kell venni a jelentkező lakossági igényeket. Ezzel a forgalmas közterületeken képződő hulladék kulturált gyűjtése és elszállítása megoldható. Továbbá szankciók érvényesítésével, tettenéréssel, pénzbírsággal kell súlytani a drága szemétyűjtő edényeket megrongálókat.

5.2. Zaj- és rezgés elleni védelem

Üzemi zajforrások zajemissziója:

Határérték feletti zajkibocsátás, zajbírsággal sújtott üzemi telephely a településen nem ismert.

Közúti közlekedés zajterhelése:

A község még nincs abban a helyzetben, hogy drasztikus intézkedéseket kellene hozni a zaj- és légszennyezés határértékeinek visszaszorítása érdekében. Ha a közlekedést elemezzük, akkor hamar bebizonyosodik, hogy könnyen felborul az ember és környezetének harmonikus kapcsolata. Itt már alapvető cél az a kettős feladatrendszer, hogy egyrészt a megengedettnél nagyobb zajt és rezgést meg kell előzni, másrészt a meglévő zaj- és rezgésterhelést a kívánatos mérték alá kell csökkenteni.

Segíti ezt a munkát: építészeti tervezés,
településrendezés,
építmények elhelyezése, kialakítása,
utak karbantartása,
sebesség korlátozás,
út menti zajárnyékoló növények telepítése,
Megfelelő parkoló terület kiépítése.

Mindezekkel a tervezett munkákkal könnyebben tudja megvalósítani a települési közlekedés környezeti céljait.

Ezek: közlekedés eredetű területfoglalás,
közlekedés eredetű hulladék csökkentése,
a tömegközlekedés színvonalának megőrzése,
a kerékpáros közlekedés feltételeinek javítása,
forgalmas útkereszteződések veszélyének csökkentése.

Célok:

1. A közlekedés eredetű zaj- és rezgésterhelés mérséklése.
2. Meg kell őrizni az ipari eredetű zaj- és rezgés vonatkozásában eddig elért, s tapasztalt kedvező helyzetet.

Feladatok:

1. Be kell tartani a vonatkozó zaj- és rezgés védelmi jogszabályokat, s a község zajvédelmi helyi szabályozását.
2. Az első fokú környezetvédelmi hatóságok (önkormányzat, környezetvédelmi felügyelőség) folyamatosan ellenőrizték a helyhez kötött környezeti zajforrásokat, meg kell teremteni ennek emberi és műszaki feltételeit.
3. A hatósági jogkörök miatti félreértések tisztázása, a jogszabályok és engedélyek egységesítése érdekében.
4. Növelni kell a zajvédő fasorok, erdősávok telepítését.

5.3. Levegőtisztaság védelem

Az utóbbi két évszázadban a földön a levegő összetétele jelentősen megváltozott, ugyanis egyes légköri nyomgázok és aeroszol részecskék légköri mennyisége világszerte rohamosan emelkedik. Az emberiség létfeltételeit is veszélyeztető következmények elkerülése csak nemzetközi összefogással lehetséges, amelyben Magyarországnak és a településnek is az arányos felelősség elve alapján kell szerepet vállalnia.

Az éghajlatváltozás kockázatát csak az üvegházhatású gázok kibocsátásának csökkentésével lehetséges megelőzni. E gázok kibocsátása az energiatermelés, a közlekedés, egyes ipari tevékenységek és az intenzív mezőgazdasági termelés rovására írható, így a légkör védelme végső soron a nemzetgazdaságokat átszövő energetikai, közlekedési infrastruktúra, illetve a termelési-termesztési rendszerek fenntarthatóbb fejlesztését jelenti.

A globális folyamatok mellett helyi szinten nem az üvegházhatású gázok, hanem az emberi egészséget, az ökológiai rendszert és az épített környezetet is fenyegető légszennyező anyagok okoznak komoly gondokat. Ezek forrásai szintén az energetikai és más iparágak, a mezőgazdaság, a közlekedés, a szolgáltató ágazat, a lakossági fűtés – tehát antropogén eredetűek. Olykor a természet maga is nagymértékben hozzájárul a légszennyezéshez (vulkán kitörés, aszály, hévízforrások, stb.). A légszennyezők e csoportjának hatása általában jóval gyorsabban érzékelhető (napok, hetek, súlyos esetekben percek alatt), mint az üvegház hatású gázok esetében.

A légszennyező anyagok szilárd (por, korom, pernye), gáz (kéndioxid, nitrogén oxidok, kénhidrogén, ammónia, szénmonoxid, metán, alacsony forráspontú szerves anyagok) és gőz (üzemanyag gőzök, közepes és magas forráspontú szerves anyagok) lehetnek. A szilárd légszennyezőkhöz gyakran kötődnek az egészségre különösen káros szerves mikro szennyezők (policiklikus aromás vegyületek, dioxinok, oldószergőzök, stb.). Ezen anyagok egy része a légkörben rövid élettartamú, így csak a kibocsátási pont szűkebb környezetében (néhány 100 m – néhány km) van jelentős hatásuk. Ugyanakkor egyes anyagok (pl. savas oxidok) regionális, mások (freonok, perzisztens szerves vegyületek) globális szinten is kifejtik káros hatásukat.

A települési környezetvédelmi programban nagy figyelmet kell fordítani a légszennyezők e csoportjába tartozó anyagok csökkentésére is, mivel ezek lokálisan és rövidtávon hatnak mind a lakosság egészségi állapotára, mind pedig az élővilágra és az épített környezetre.

Cél:

A jó levegőminőség fenntartása, a település környezeti levegőminőségének javítása, különösen a NO_x, SO₂, és az ülepedő porszennyezés vonatkozásában.

1. Az ülepedő (és szálló) por- szennyezettség csökkentése.
2. A szerves oldószer kibocsátás csökkentése.
3. Vonalas kibocsátásra vonatkozó adatok gyűjtése.
4. A parlagfű további terjedésének megakadályozása, a jelenlegi elterjedési terület jelentős csökkentése.
5. Mezőgazdasági tevékenységekkel járó szaghatások csökkentése.

Feladatok:

1. A belterületi utak tisztításának és nyári időszakban locsolásának legalább a jelenlegi szinten tartása.
2. A belterületi zöldfelületek területének esetleges növelése.
3. A település körüli véderdő növelése.
4. Kerékpárutak további építése.
5. A hatósági ellenőrzés fokozása szükség esetén a fő kibocsátóknál.
6. A forgalomszámlálás rendszeresítése az indokolt pontokon.
7. Hatóságilag erélyesebben érvényt kell szerezni a parlagfű irtását szabályozó jogszabályokban foglaltaknak.
8. A tulajdonosok figyelmeztető felszólítása.
9. A közterületi irtás anyagi és személyi feltételeinek javítása.
10. A parlagfű térkép elkészítése.
11. Autómentes nap bevezetése

5.4. Energiagazdálkodás

Világszerte erős törekvés mutatkozik a megújuló energiaforrások hasznosítására, egyrészt a fosszilis energiahordozók felváltása, másrészt a környezeti kockázat csökkentése, harmadrészt pedig az energiaimport függőség csökkentése érdekében (az Európai Unió energiaimportja 70 %, amit 2010-ig 50%-ra kíván csökkenteni). A megújuló energiaforrások alkalmazása a terület- és gazdaságfejlesztés kiemelkedő fontosságú területe gazdasági, szociális és környezeti szempontból egyaránt. A hagyományos fosszilis energiahordozók (kőszén, kőolaj, földgáz) ára egyre inkább emelkedik és utóbbiak esetében a készletek kimerüléséhez közeledve hosszabb távon még erőteljesebben fog emelkedni, amivel a lakosság jelentős része képtelen lesz lépést tartani. Másrészt, a kőolaj és gázárak növekedése nyomást fog gyakorolni a kőszén felhasználás növelése irányában, amely a már ismert környezetvédelmi problémák (savas eső, pernye, stb.) ismételt súlyosbodásához vezet, amennyiben megfelelő alternatív energiaforrások fejlesztése nem történik meg. Az elkövetkező 1-2 évtized átmeneti állapotnak tekintendő, amikor a hagyományos energiahordozók közül a legkisebb szennyezést okozó földgáz használatát célszerű növelni.

Célok:

1. A földgázzal való ellátottság növelése, a szilárd és folyékony tüzelőanyag felhasználásának visszaszorítása.
2. A takarékosabb lakossági és üzemi energiafelhasználás.
3. Az esetleges potenciális alternatív energiaforrások használatának kiterjesztése megfelelő propagandával.
4. A pazarló, a környezetre nézve ártalmas energiahasználat visszaszorítása.
5. Villamos energiatakarékos használata.

Feladatok:

1. Környezetkímélőbb energiaforrásra átváltók támogatása.
2. Az energiatakarékosság helyi szintű propagálása és elősegítése.
3. A nem hagyományos energiaforrások használatának ösztönzése, helyi programokkal, kapcsolódva az országos kezdeményezésekhez, akár az országos pályázatokra támaszkodó anyagi támogatással.
4. Helyi rendeletek alkotása a tisztább, akár alternatív energiaforrások használatának érdekében azokon a helyeken, ahol jelenleg az energianyerés a környezetet veszélyeztető módon történik.

5.5. Zöldterület-gazdálkodás

Cél:

1. A települési zöldfelületek állapotának szinten tartása, vagy javítása.
2. A közterületek talajának megóvása.
3. Intenzív kezelésű területek növelése (öntözés).
4. Köztéri elemek (padok, útbaigazító táblák) további kihelyezése
5. A belterület felmért természeti értékeinek, öregfáinak védetté nyilvánítása.

Feladatok:

1. Nagyközségi „zöldfolyosó” hálózat megtervezése.
2. A lakókörnyezet kezeletlen (gyakran gyomos) területek fásítása, füvesítése.
3. Az elöregedett növényállományú területek rekonstrukciója.
4. A sós szórás helyettesítése környezetbarát módszerrel.

5.6. Természeti és építészeti értékek védelme

Az országos és helyi védettség alatt álló természeti értékek védelme, a műemlékek, régészeti lelőhelyek, a településszerkezet és a településkép védelme. Ezek állagmegóvásán túl törekedni kell a védett értékek körének bővítésére.

Cél:

Az országos és helyi jelentőségű védendő értékek feltárása; a védett és védendő értékek állagának megóvása, társadalmi elismertségük növelése; a természetvédelem igényeinek szem előtt tartása a már elhatározott vagy tervezett térségfejlesztési programoknál (pl. úthálózati, iparterületi és közműves fejlesztési elhatározások).

Feladatok:

- A helyi és országos védettségű értékek állagának megóvása, fenntartása és a természetvédelmi területek tervezettnél megfelelő bővítése, a védelem kiterjesztése.
- Az értékek állapotának és a változásoknak nyomon követésére együttműködés kialakítása a természetvédelemben érdekelt/érintett szervezetekkel.

5.7. Helyi közlekedésszervezés

Az EU új közlekedésfejlesztési irányelve kimondja, hogy át kell gondolni a közlekedési infrastruktúrák rendszerét, és törekedni kell a meglévő hálózatokon, a meglévő feltételek javításával, környezetkímélő módon megoldani a gazdaság szállítási és személyforgalmi igényét. Az utak vonatkozásában a szélességnél figyelembe kell venni a távlati közművesítést (vízvezeték, földkábel) a csapadékvíz-elvezetést.

Feladat:

- Meglévő útszakaszok, belterületi utak korszerűsítése, biztonságossá tétele és karbantartása.
- Új útszakaszok tervezése és építése a környezet- és természetvédelmi szempontok figyelembe vételével.
- A kerékpáros és gyalogos közlekedés népszerűsítése és feltételeinek javítása.
- Az előírt sebesség betartását elősegítő műszaki megoldások kialakítása.
- A biztonságos gyalogosközlekedés elősegítése (járdák, gyalogátkelőhelyek létesítése).
- közlekedés környezeti hatásait (zaj, por) mérséklő növényzet telepítése.

5.8. Az épített környezet védelme

A település szerkezete, zöldfelület-rendszere, arculata nagyban meghatározza a lakosság hangulatát, egészségét, azaz döntően befolyásolja az életminőséget.

A település épített világa, az épületek, utak, műszaki létesítmények rendszere biztosítja a település működőképességét, az egyes települési funkciók közti szükséges kapcsolatokat.

Cél:

A településkép harmóniájának fokozott védelme.

Feladat:

- A veszélyeztetett lakások, lakóépületek állapotát fel kell mérni, és rendbehozatalához megfelelő stratégiát kell kidolgozni.
- Térségi összefogással a turisztikai erőforrásainkat és vonzerőnket hasznosítani kell.
- A község teherbíró képességét (fizikai, gazdasági, ökológiai, pszichológiai) teljes mértékben ki kell használni, de nem szabad túllépni.

- A közcélú létesítmények és környezetük fenntartását, kulturált kialakítását az üzemeltetőkkel közös programban kell összefoglalni, elkészíteni és megvalósítani.
- Egységes, környezetbe illeszkedő hirdető- és útbaigazító tábla rendszer alkalmazása.
- Korszerű infrastruktúra hálózat kialakítása (pl.: elektromos közművek földkábelben létesíthetők).

6. Cselekvési terv

6.1. Szervezéssel, intézkedéssel megoldható feladatok

1. Figyelemmel kell kísérni, hogy az állattartó gazdaságok a környezetvédelem szempontjából megfelelően kezelik a termelés során keletkezett mellékanyagok elhelyezését, hasznosítását. Továbbá a belterületi állattartás jogszabályi előírásainak betartását fokozottan kell ellenőrizni.
2. A közcélú létesítmények és környezetük fenntartására és kulturált kialakítására programot kell kidolgozni, és megvalósítani. Jogszabályi környezet felülvizsgálata, helyi rendelet szigorítása, határozottabb fellépés, szankcionálás.
3. El kell készíteni a helyi védelemre méltó természeti értékeink állapot-felvételét, ennek alapján ki kell munkálni a területek kezelési és fenntartási szabályait.
4. A településre jellemző, még fennmaradt táji értékek védelmét, a településrendezési tervben érvényesíteni kell.
5. A környezetvédelmi ismeretek terjesztése érdekében az iskolai képzés segítésére ismeretterjesztő kiadvány térítése az általános iskola számára. Szakmai segítség biztosítása az oktatók részére. Jeles környezetvédelmi akciók keretében szervezett iskolai programok támogatása. A környezettudatos szemlélet, életmód fejlesztése.
6. A helyi médiában induljon rendszeres környezeti tudatot erősítő, a helyi környezeti értékeket bemutató és megővésük módjairól tájékoztató sorozat.
7. A Környezetvédelmi Programban meghatározott feladatok végrehajtásához egységes környezetvédelmi rendeletet kell alkotni, zöldfelület gazdálkodási tervet kell készíteni.

6.2. Településüzemeltetési többletköltséggel járó feladatok

1. A község belterületén lévő számos, rendszeresen kezelt zöldfelület, virágágyás talajának felújítása, szerves anyag pótlása.
2. Szilárd burkolatú utak, terek, parkolók rendszeres takarítása, locsolása, az útszegély melletti földanyag eseti eltávolítása – a település teljes területén – a porszennyezés csökkentése érdekében.
3. A településen a csapadékvíz elvezetése árokba történik, mely árkok karbantartásáról és tisztításáról folyamatosan gondoskodni kell.
4. A pollenszennyezés mértékének csökkentése érdekében a kezelt zöldfelületeken a kaszálást a növényzet virágzása előtt minden esetben el kell végezni. A közterületek fásítása során légszennyezés szempontjából kerülni kell a kedvezőtlen hatású fajok telepítését.
5. Felmérés készítése annak érdekében, hogy szükséges-e hulladékgyűjtő edényzet kihelyezése a nagyobb forgalmú, frekvenciált helyeken.
6. Az illegális szemétkerakó-, és szennyező anyag ürítési helyek felszámolása, a tevékenység tiltásának táblával jelölése.

7. A termékdíjas hulladékok teljes körére kiterjedő szelektív hulladékgyűjtési rendszer kidolgozása és megvalósítása.
8. A háztartási hulladékban lévő veszélyes hulladékok szelektív gyűjtési rendszerének teljes körű kiterjesztése.
9. Játsszótér vagy parkoló céljára használt zöldfelületek kitaposott növényzetét pótolni kell és az eredeti funkcióját helyreállítani.

6.3. Beruházási és fejlesztési forrásokat igénylő feladatok

Az ivóvíz minőségének felülvizsgálata, megfelelő kezelő rendszer tervezése.
Szennyvíz csatornázási és szennyvíztisztítás program
Önkormányzati utak minőségének javítása.

6.4. Nagyberuházások megvalósítását igénylő feladatok

Az ivóvíz minőségének javítására megfelelő kezelő rendszer kiépítése.
A biztonságos gyalogközlekedés elősegítése (járdák, gyalogátkelőhelyek létesítése).
Települési, vagy intézményi szinten megvalósítható alternatív energiaforrások felhasználási lehetőségeinek számbavételét követően utána kell járni, hogy milyen alternatív energiaforrást előállító üzemek épültek az országban és azok milyen hatásokkal dolgoznak. A megtérülő projekt kidolgozása, majd megvalósítása.

A Fenntarthatósági Terv elfogadásával Jászládány Nagyközségi Önkormányzat vállalja, hogy működésében a fenntarthatósági szempontokat lehetőségeihez mérten figyelembe veszi és érvényesíti.

Jászládány 2015. július 21.

Drávucz Katalin
polgármester

